

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velj za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 122. — ŠTEV. 122.

NEW YORK, FRIDAY, MAY 25, 1934. — PETEK, 25. MAJA 1934

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

DELAVSKA KRI JE TEKLA V BOJU Z VOJAŠTVOM

VOJAKI SO BAJE BREZ POVELJA SVOJIH ČASTNIKOV STRELJALI NA ŠTRAJKARJE V TOLEDO, O.

Vojaki so usmrtili dva delavca. — Narodni gardist je tekom boja zabodel petnajstletnega fanta. — Governer White se je odpeljal na lov, dočim je mesto Toledo slično bojišču. — Pet tisoč štrajkarjev v boju s policijo in vojaštvom. — Boj je trajal od jutra do pozne noči.

TOLEDO, Ohio, 24. maja. — Od zgodnjih jutrih ur pa skoro do polnoči je trajala po tukajšnjih ulicah krvava bitka med štrajkarji in narodnimi gardisti. Najhujši boji so se završili pred tovarno Electric Auto-Lite Company.

Po več ur trajajočem boju so se pa morali štrajkarji umakniti pred bajonetni, puškami, revolverji, strojnicami in plinskim bombami narodnih gardistov.

Na bojišču sta obležala mrtva dva delavca, veliko število jih je bilo pa ranjenih. Cela množica moških, žensk in otrok je bila omamljena od plina.

To je bil boj v pravem pomenu besede. Narodni gardist je zabodel z bajonetom v nogu nekega petnajstletnega fanta, cigar oče je bil v vrstah stavkarjev in se je boril za boljše delovne pogoje.

Ob devetih zvečer so se štrajkarji umaknili, pa so se uro pozneje zopet zbrali pred tovarno. Vsega skupaj jih je bilo nad pet tisoč. Vojaštvo je zopet otvorilo ogenj, in precejšnje število ranjencev se je valjalo v krvi.

Stavkarji niso imeli orožja, pač so se pa posluževali steklenic, palic in kamenja. Ljudska množica je razburjeno kričala.

Vojaki so baje streljali brez dovoljenja svojih predpostavljenih. Da bo tekla kri, je bilo znano že vnaprej, ker so priveli s seboj tudi kolono Rdečega križa.

Manjši spopadi so se začeli že zgodaj zjutraj, ki so pa neprestano stopnjevali.

Delavci so že pet tednov na štrajku, in njihova potrepljivost je prikelna do viška. Mogoče jih je bil vzobudil včerajšnji uspeh, da so postali danes nekoliko bolj drzni.

S plinskimi bombami niso imeli vojaki posebne sreče. Kakor hitro je priletela plinska bomba med množico, so jo štrajkarji vrgli nazaj med vojake, ki niso bili opremljeni s plinskimi maskami.

Boji so dosegli svoj višek okoli poldne. Ker je dejstveno nepravilno, je ljudska množica narasla.

Thomas Ramsey, predsednik Automotive Federal Workers Union, je hodil med delavci ter jim priporočal, naj bodo mirni in naj se lepo obnašajo.

V neki javni izjavi je pa označil resnost položaja z besedami: — Ta štrajk traja že pet tednov in ni do sedaj prišlo še nikdar do nikakih nemirov. Zdaj so pa nadomestili policiste posebni stražniki, katere plačuje Auto-Lite Company. To ni zadostovalo, ampak pozvano je bilo še vojaštvo. Doslej sem mogel krotiti svoje ljudi, v bodoče pa ne vem, kako bo.

Ko je padlo prvo kamenje na vojake, so slednji oddali salvo v zrak. Se predno so pa imeli ljudje priliko pobegniti, je bila oddana druga salva v množico. Dosti jih je padlo na tla, nekaj mrtvih, več pa ranjenih.

Poveljnik narodne garde, polkovnik Marlin, je rekel pozneje, da svojim ljudem ni dal povelja za strešjanje.

— V splošnem razburjenju so najbrž nekateri vojaki izgubili kontrolo nad seboj, — je dostavil.

Dasi je bil governer White od raznih strani naprošen, naj posreduje v sporu, je odpotoval popoldne iz Columbusa v Michigan v lovsko kampo, kjer bo ostal do nedelje.

Stavkarji Auto-Lite Company zahtevajo:

Jeklarji se pripravljajo na stavko

MASARYK JE ZOPET IZVOLJEN ZA PREDSEDNIKA

Predsednik Masaryk je bil že vtretje izvoljen za dobo sedmih let. — Star je 84 let.

Praga, Čehoslovaška, 24. maja. Thomas G. Masaryk, ki je bil predsednik čehoslovaške republike izrajenje ustanovitve leta 1918, je bil danes zopet izvoljen za predsednika.

Predsedniški termin traja v Češkoslovaški sedem let.

Današnji dan je bil narodni praznik za vso deželo. Vse prebivalstvo je izkazalo čast svojemu 84-letnemu predsedniku.

Senatorji in poslanci so se zbrali v zgodovinski Vladislavovi dvorani na Hradčanah, kjer so se vzdile volitve.

Masaryka je imenovala za predsednika revolucionarna skupščina na 14. novembra 1918. Leta 1920 je bil izvoljen za dobo sedmih let in leta 1927 za nadaljnih sedem let.

Pri današnjih volitvah je dobil Masaryk 327 izmed 418 glasov.

53 glasovne je bilo odprtih praznih. Komunisti so oddali svoje glasove za komunističnega poslance in urednika Clemensa Gottwalda.

Njena knjiga spremno razpravlja o delu in o mnogih današnjih delavskih problemih, kot je pokojnina in zavarovalnina proti brezposlosti.

Mnogim ljudem se dozdeva težko zavrniti staro prepričanje, da je stalno in težko delo rednost in potreba, — pravi Miss Perkins.

Pri tem pa je potrebno skušati dosegči visoko življensko stališče, v katerem morejo biti naše dobrine porabljene, vselej česar je treba postaviti krejši delovni čas, da se more delavec posvetiti tudi drugim opravilom kot pa samo zaslужku in pridobitvi denarja.

NADVOJVODA EVGEN SE JE VRNIL V AVSTRIJO

Poslanska zbornica je sprejela predlog, ki i prepoveduje izvoz orožja. — Tudi senatna zbornica bo sprejela ta predlog.

Washington, D. C., 24. maja. Poslanska zbornica je soglasno sprejela zahtevo predsednika Roosevelta, da ga pooblasti, da prepove izvoz orožja v Bolivijo in Paragvaj.

Skoro ob istem času je ta predlog sprejet senatni odbor za zunanje zadeve ter bo senator Pittman, ki je predsednik tega odbora, pri plenarni seji senata predlagal, da je predlog čim prej sprejet.

Ako bo senat sledil sklepnu poslanske zbornice, bo predsedniku podaljšal, da prepove izvoz orožja.

Debata in glasovanje v poslanski zbornici je trajalo komaj 20 minut, ker ni bilo nikakršnega proti-predloga. Samo republikanski kongresnik iz New Yorka Hamilton Fish je ugovarjal, da bi ta predlog bil razširjen tako, da bi imel predsedniški oblast v slučaju vojne prepovedati izvoz orožja samo napadnili državi.

Po Fishovem mnenju bi takrat oblast mogla spraviti Združene države z napadnalo državo v spor in morda celo v vojno.

Fish je izjavil, da je Hoover

PERKINSOVA O DELAVSKIH VPRAŠANJIH

V svoji knjigi piše o naprednem delovnem času in placi. — Kupovalna zmožnost mora biti površčana.

Toulouse, Francija, 24. maja. — Po štiri dni trajajoči debati so francoski socialisti na svojem zborovanju zavrgli zahtevo po revolucionarnem strmoglavljenju vlade.

To je jedro gospodarske pre-

osnove — kupovalska zmožnost mora biti dana onim skupinam ki so jo najdalje pogrešale, da je mogoče dosegči večjo povpraševanje po blagu — pravi Miss Perkins.

Po njenem mnenju tiči bistvo izboljšanja trga v ravnočasju med proizvodnjištvo in kupovalno zmožnostjo širokih mas. Veliki proizvod, katerega imamo danes, zahteva veliki trg, ale se hoče združiti. Za izboljšanje gospodarskega položaja je potrebna uredivitev delovnega časa in delavskih plašč.

Njena knjiga spremno razpravlja o delu in o mnogih današnjih delavskih problemih, kot je pokojnina in zavarovalnina proti brez-

poslosti.

Mnogim ljudem se dozdeva težko zavrniti staro prepričanje, da je stalno in težko delo rednost in potreba, — pravi Miss Perkins.

Pri tem pa je potrebno skušati dosegči visoko življensko stališče, v katerem morejo biti naše dobrine porabljene, vselej česar je treba postaviti krejši delovni čas, da se more delavec posvetiti tudi drugim opravilom kot pa samo zaslужku in pridobitvi denarja.

NEMIRI V JERUZALEMU

Jeruzalem, Palestina, 23. maja. Dvestotisoč Židov je danes vrnili semikaj iz Švicer avstrijski nadvojvoda Evgen. Prebivalstvo ga je navdueno pozdravilo. Najbrž je prišel uglati pot za svojega sorodnika nadvojvoda Ottona, ki hoče po vsej sili zasesti avstrijski prestol.

NADVOJVODA EVGEN SE JE VRNIL V AVSTRIJO

Innsbruck, Avstrija, 23. maja. Danes se je vrnil semikaj iz Švicer avstrijski nadvojvoda Evgen. Prebivalstvo ga je navdueno pozdravilo. Najbrž je prišel uglati pot za svojega sorodnika nadvojvoda Ottona, ki hoče po vsej sili zasesti avstrijski prestol.

NEMIRI V JERUZALEMU

Jeruzalem, Palestina, 23. maja. Dvestotisoč Židov je danes vrnili semikaj iz Švicer avstrijski nadvojvoda Evgen. Prebivalstvo ga je navdueno pozdravilo. Najbrž je prišel uglati pot za svojega sorodnika nadvojvoda Ottona, ki hoče po vsej sili zasesti avstrijski prestol.

Do sedaj je češka Škodova tovarna zadržala romunsko armado z orožjem in municio. Ker pa je bil lansko leto njen zastopnik Bruno Seletski zapleten v velik skandal, da je podkupil vladne uradnike, da je dobit naročila, je vladu odpovedala Škodovi tovar-

jeni državnemu tajniku Stimsonu zagovarjal tako stališče proti napadnili državi, da pa Stimson ni bil pravi republikanec, kar je pokazal s svojimi carinsko političnimi nazori, vselej česar ga po njegovem mnenju demokrati morejo imeti, ako ga hočejo.

Po Fishovem mnenju bi takrat oblast mogla spraviti Združene države z napadnalo državo v spor in morda celo v vojno.

Fish je izjavil, da je Hoover

FRANCOSKI SOCIJALISTI SO PROTI NASILJU

Strankino zborovanje je zavrglo radikalni predlog. — Sklenilo pa je vstanovitev obrambne skupine.

Toulouse, Francija, 24. maja. — Po štiri dni trajajoči debati so francoski socialisti na svojem zborovanju zavrgli zahtevo po revolucionarnem strmoglavljenju vlade.

To je jedro gospodarske pre-

osnove — kupovalska zmožnost mora biti dana onim skupinam ki so jo najdalje pogrešale, da je mogoče dosegči večjo povpraševanje po blagu — pravi Miss Perkins.

Prikladna je posebnim potrebam dežele. — je rekel Georgijev.

Radikalna je posebnim potrebam dežele. — je rekel Georgijev.

Ter se ne ravna po nobenem tujem zgledu. Naša vlada ni nagnjena niti na levo, niti na desno, temveč hodi po sredini.

Posebno pa je ministrski predsednik poudarjal, da se kraljevo stališče ni na noben način izpremenilo in da priblijanje Bolgarske k Jugoslaviji ne pomeni odaljitev od Italije.

— Naš namen je, — je nadaljeval Georgijev, — da vzdržimo prijateljske odnose z Jugoslavijo, toda ne samo z Jugoslavijo, temveč z vsemi državami, vključno z Italijo.

Po Georgijevem zatrdirilu bo njena vlada postopala z Macedonci, ki so zato podaljšali, da se kraljevo stališče ni na noben način izpremenilo in da priblijanje Bolgarske k Jugoslaviji ne pomeni odaljitev od Italije.

Naš namen je, — je nadaljeval Georgijev, — da vzdržimo prijateljske odnose z Jugoslavijo, toda ne samo z Jugoslavijo, temveč z vsemi državami, vključno z Italijo.

Organizacija je danes izjavila, da bo do 10. junija čakala na odgovor.

Če do tega časa ne dobi zadovoljega odgovora, bo proglašila generalni štrajk.

STARKA PORODILA DVOJČKA

Monterrey, Mehika, 24. maja. — Žena kmetja Rosarie Llanas, ki je starca 70 let in živi na kmetiji v državi Tamaulipas, je porodila dvojčka, ki sta oba zdrava.

BOMBE NA STARHEM BERGOV GRAD

Dunaj, Avstrija, 24. maja. — Na dvorišču gradu Waxenberg v Gornej Avstriji, ki je last podkraljice in poveznika heimwehrja princevna Ernsta Rüdigerja Starhemberga, je eksplodirala bomba. Zelo je bila poškodovana grajska kapelica in je bila razbitih mnogih šip.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Franek Seker, President
L. Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays	
Za celo leto velja na Ameriko in	Za New York za celo leto \$7.00
Kanado	\$6.00 Za pol leta \$3.50
za pol leta	\$3.00 Za izvenzemato za celo leto \$7.00
za četrt leta	\$1.50 Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenemati nedelj in praznikov. Odpis bres podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se plagovati po Money Order. Pri spremembah kraja narodnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivališče naznani, da bi trete najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: Chelsea 3-3878

NEOBIČAJNA KAZEN

Te dni so v Beogradu zaštrajkali vseučiliški dijaki, ker niso zadovoljni z novim naučnim ministrom Šumenkovičem.

Zabarkadiralni so se v vseučiliško poslopje in poslali policiji ultimatum: Če nas boste skušali pregnati, bomo vrgli pet profesorjev skozi okno na tlak.

Grožnja pa ni zaledla, žandarji so vdrli v poslopje in aretirali nad dvestopetdeset študentov in študentk. Odvedli so jih v zapor, kjer so jih najprej pretepli in jih drugače mučili.

Beograjski poročevalec neke velike ameriške časniške agencije je poročal, da so študentom in študentkam prizvezali pod pazduho kuhana kurja jajca.

Španski inkvizitorji so si mojstrosko izmišljali najrazličnejše vrste mučenja, toda zgodovina španske inkvizicije ne navaja jaje kot mučilnega sredstva.

Iz kropka vzeto in pod pazduho prizvezano kurje jajce sicer ne povzroča smrti oziroma nevarnih opeklip, pač pa peklenke bolečine.

Tako rafiniran način kazni se ni mogel poroditi v glavi količaj pametnega človeka, pa naj bo še tako krvolochen.

Takšno kazeno si more izmisli pod božnjim solncem edinole srbski žandar, oziroma tisti, ki dajejo žandarjem naročila, kaj jim je treba v skrajnem slučaju storiti, da zajamčijo deželi mir, srečo in blagostanje.

POSLEDICE SUŠE

Mestnemu človeku dosedaj ni bila mar suša, ki povzroča farmerjem po zapadnih in srednjezapadnih državah toliko skrbi. Že več tednov ni padlo niti kapljice dežja, zemlja je ožgana, in pridelek slabo kaže. Mestni človek je prav lahko brez dežja. Le v preveliki vročini ali soparici si ga zaželi. Topot bo pa vsled suše tudi mestno prebivalstvo prizadeto in sicer tam, kjer je najbolj občutljivo, namreč pri denarnici.

Farmerski urad poroča, da se bo cena mleku in mlečnim izdelkom brezpogojno zvišala, če bo suša še nekoč časa trajala. Maslo, sir, sladoled in mleko — vse bo znatno dražje.

Poročila o obupnem položaju farmerja se neprestano množe. Obilno deževje bi bila edina rešitev.

Toda tudi suša ne bo brez slabih posledic. Omejila bo farmsko producijo, česar ni mogla vrlada doseči z najrazličnejšimi odredbami.

Višje cene bodo koristile le neznačnemu delu farmerjev, v splošnem pa ne bodo popravile škode, ki jim jo je guša prizadela.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE-MO TOČNO IN ZĀNESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Za \$ 2.50	Din. 100
\$ 5.00	Din. 200
\$ 7.25	Din. 300
\$11.75	Din. 500
\$22.75	Din. 1000

Za \$ 2.50	Za \$ 9.25	Lir 100
\$ 5.00	\$ 17.50	Lir 200
\$ 7.25	\$ 44—	Lir 500
\$11.75	\$ 87.50	Lir 1000
\$22.75	\$ 174—	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJajo SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarih ali lirah dovoljujemo že bolje posojie.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJAH

Za izplačilo \$5.00 morate poslati \$ 5.75

\$10.00	\$10.00
\$15.00	\$15.00
\$20.00	\$20.00
\$40.00	\$40.00
" 500.00	" 500.00

" 551.50

Prejemnik dobri v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Gla Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Dopisi.

West Newton, Pa.

Sporočam vam o smrti rojaka Francka Hafnerja, kateri je umrl po kratki bolezni v McKeesport, Pa. bolnišnici dne 18. maja na poslednici bruhanja krvi. V Ameriki je bil 21 let. Star je bil 48 let, 7 mesecov in 18 dni. Pred 7 leti mi je umrla soproga v Floridi na farni, nekakar je prišel s tremi otroci v West Newton. Otroci se sedaj že odzraski. Doma je bil iz Šušča pri Škofji Loki na Gorjenskem. Kotikor je meni znano, ni zapustil nikakih sorodnikov tu v Ameriki, razen sina in dve hčeri. Pokopali smo ga na West Newton pokopališču dne 20. maja ob veliki udeležbi pogrebcev.

Pozdrav!

Joseph Jovan.

Butte, Mont.

Old timers, ki so preziveli že več štrajkov v Butte, pravijo, da nikdar poprej niso delavev v ljudskih štrajkih toliko solidarnosti in složnosti pokazali kakor letos v tem štrajku. Živio, fantje, le tako naprej! Znamo je, da A. C. M. Co. tekom sedanjega štrajka nisti en funt rude dobila na površje. Delo na "riches hill in the world" je zdaj metvo. Tako je treba nastopiti proti baronom bakra. Anaconda Company plačuje svojemu puškarjem (gunmen) 6 dolajev na dan hrano in stanovanje. Za vse to ima denar, da bi pa svojim delavcem zvišala plačo ter skrajšala delovnik, tako da bi vsi zaslužili za življenje, o tem pa "big fellows" nočelo nič slišati. Človek.

Los Angeles, Cal.

Sheridan Dewney je kandidiral za demokratsko nominacijo za govornika. Za svojega kampanjskega managerja si je izbral našega uglednega rojaka Walterja Predevicha, ki je splošno znan Slovenc v Združenih državah. Dewneyevi pozitiveni principi so slični principom Uptona Sinclaira. Sinclair je pred leti kandidiral za govornika na socialističnem listetu, kani se je pa registriral kot demokrat.

Demokrati imajo za nominacijo sedem kandidatov in Sinclair je najmočnejši med njimi. Poskusna glasovanja celo napovedujejo Sinclairu iznago pri volitvah. Dewney in Sinclair sta bila vedno prijatelja in sta se skupaj sporazumela, da združita svojo moč in vpliv. Te dni bo Downey naznamnil, da kandidira kot podgovorni na Sinclairovem listetu.

Kdor hoče razumeti kalifornijsko politiko, mora razumeti nasprotje, ki vladá med severom in jugom, med Los Angeles in San Francisco ter nasprotno.

Dobril devetorj milij. Kaliforniječki Tehachepi pogorje. Na jugu je Sinclair prijavljen, na severu pa naravnica Downeyeva moč. Pri primarnih volitvah bošča najbrž zmagača. Kako bo pri-

VABILO NA VESELICO S POJEDINO

SLOVENSKI DOM, INC.

na 36 Danube Street, Little Falls, N. Y.

PRIREDI

Veselico s Pojedino

V SOBOTO ZVEČER, DNE 2. JUNIJA 1934

NA KATERO PRAV ULJUDNO VABI VSE SLOVENCE IZ LITTLE FALLS IN IZ OKOLICE, DA SE KOLIKOR MOGOČE UDELEŽE TE PRIREDITVE. — DOBRE PIJAČE IN DOBRIH JEDIL NE BODE PRIMANJKOVALO.

Vstopnina za odrasle je 50 centov, za otroke pa 25 centov.

Za obilno udeležbo se priporoča — ODBOR.

glavnih volitv, je seveda drugo

Italijani in Nemci so včasi očitni Slovenecem, da so manj vreden narod, kar pa nikakor ni resnice. Slovenec so izredno dobr organizatorji, ker imajo za tako dobrošči več razumevanja kot ljudje drugih narodnosti.

Upam, da se bo ta moja trditev uresničila tudi v slučaju rojaka Predevicha.

Kako bodo izpadle primarne volitve, bom že sporočil.

Pozdrav vsem rojakom!

Naročnik.

Volkovi požli pol trupla.

Gavro Jankovič je odnesel v januarju iz vasi Zalsum v Bileće vrečo hrušk in najbrž ga je zatolil spotom snežni metež, da je omagal in zmrzl. Te dni so načli kmjetje pol njegovega trupala, drugo poltočje se pa pozimi požrli volkov.

Senzacionalna poroka v Zagrebu.

Zagrebčani so doživelji pravo ameriško senzacijo. V cerkvi Sv. Blaža je bila namesto neobičajna poroka. Neobičajno zato, ker je bila nevasta stara 80 let, a ženin šteje 30 pomlad. "Srečna novice" se piše Avelina Švanda, njen mož je pričovski potnik Ivan Radoševič. Kakor poščajo listi, je Švand nevasta po vseh predpisih pred oltar, držeč se ženina pod nogami in zmrzla v obliki hruške. Čeprav sta se hotela pošljena na tlemem poročili, se je vendar v cerkvi zbralo mnogo razvedenje, ki so se načli na voljo.

Zaradi obeda ubil mačeho.

V vasi Desinu bliju Velikemu Gradi blizu Plitvice je ustrelil 33-letni kmet Nikola Magdič svojega sina Stipo. Sin je bil pred leti v Franciji in je poščil domov dečar, ki ga pa oče ni s pridom počital. Ko se je sin vrnil, sta se zatreli z očetom prepričani in končno je prišlo do tragedije. Oče je poščil kosko puško in ustrelil sin na naravnost v sreču, da je obležil mrtve.

Strašen zločin blazneža.

V kopališču Kapela pri Bjelovaru se je te dan odigrala pretresljiva rodbinska tragedija. 28-letni

Mihaljevič je v nastopu blaznosti smrtno nevarno ranil 27-letno ženo Ano, 5-letnega sina Josipa in 4-letno hčerko Marijo. Ko je viden v krvi in je bil prepričan, da so mrtvi, se je obesil. Težko poščodovan Mihaljevič se je prepeljal v bolnično, kjer se žena Ana in sinček Josip borita s smrto. Mihaljevič je začel zadnje mesecne kazati znake slabomognosti. Trpel je na fiksni ideji da ga hočejo sestreljiti. Zato je zdravnik dr. Fuchs priporočal rodinai, naj ga podelijo na opazovanje v Zagreb. Mihaljevič je bil prepričan, da ga hočejo v Zagreb ubiti, in zato je zasmrševal grozen način, da se odzraža žene in dečka. Strašno dejanje je res izvršil. Zamislivo je, da je njegov starejši brat France pred desetimi leti v blaznosti s seboj razsekal svojo ženo.

Krvoloden oča.

Pred sodiščem v Bihaču se je pričela razprava proti Feiru Hasan batšu iz Todorova, ki je 1. 1931 svojo letno hčerko Ratidžo z nožem sunil med rebra, da je naslednje dne počez poščal ibam. Hčerko so domači kar na skrivnem pokopali. Naslednje je pa zverinski oče pograbil tudi svojo dveletno hčerko, ki je plakala v zibelki in jo treselj skozi okno na dvorišče. Deklica si je zlomila oba nogi in je umrla. Krvoloden oča bo odgovarjal za oba zločina.

No, pa začnimo!

Usoda je največji razbojniki. Ne priznava nobenih zakonov.

Največjo zmeščavočo data usoda v razmerju človeka do človeka, ker največkrat zdrži v ljubezni in v zakonu strašno, nesordne ljudi.

Mnogo je gredi, omejenih, dolgočasnih in okrnih žensk, ki jih moži ali ljubčki iskreno in zvesto ljubezijo, na drugi strani pa vidi v zmeščavočo vrednost, ki jih može na vsakem koraku vaditi.

Z ljubezni je nekako tako, kar z morsko bolezni. Petdeset povsem različnih sredstev nizkuje, ali pa tudi ne.

Nekateri ženske si pomagajo na ta način, da javno kažejo svojo ljubezen drugu pa dosegajo isti uspeh, ne da bi se sploh zmeščile za možke. Nekateri igrajo v moški državi s kladivom v moških dečki, dočim se druge vedijo kot pravne razumlanki.

Pomladne in druge vesti iz Poljanske doline.

Pojane nad Škofjoloko.

Sedaj se že nisem nekaj časa oglašil. Vsem, da se bo marsikom izmed bračev Glas Naroda čudno zdelo, kaj da je, ker sem bil popravljajoč tako pogost in obširen v dopisovanju. Ampak sedaj imamo pomlad in vse polno dela, na kar je treba misliti naprej, potem še le na drugo.

Da, pravo pomlad imamo in mesece majnik. Vse je zeleno in v najlepšem cvetaju. Mislim smo, da nas bo zimsko vreme dalj časa nadleževalo, ampak ni bilo tako. Letos je vse za mesec ali vsaj 14 dni bolj zgodnje v rasti. Ječmen, kot pravijo, je bil po nekaterih spodnjih krajinah že o sv. Juriju v klasu. Pri nas ravno tega ni, ampak je pa tudi precej od tak. Trava je že posebno velika, ki jo tudi pogosto deževje potiska navzgor. Kot sedaj kaže, bomo kosili že konec maja.

Sadjie vendar ne kaže za letos posebno dobro. Na Ilotavljah ni vse bilo v cvetaju, več ali manj pa Srednjem budu. Hlavčevih njivah in naprej. Tudi v Gorenjivasi je vse bilo od cvetja, več ali manj pa drugod. Črešnje in hruske dobro kažejo. Tudi jagode in borovnice bodo obilne, kar je dobro znamenje za tiste, ki ga tu in tam radi kakš glazek srkejo.

Tudi so tudi bukovi in smrekovi gozdovi po dolini, katerih se veseli divji petelin in tudi vrane, ki imajo tod naravno pribrežje in domovanje sedaj, ko po njivah ravno vsajeno koruzo obirajo.

Divji petelin je tudi stalen gost naših gozdov. Najprej preži loveci ne radi okusnega mesa, pač pa njegevga lepega pernatega nakita. Dajo ga negasci, da potem krasiti sobe in dvorane raznih bogati.

V zaraščenemu delu Blegaša pa živi ruševce, ki je še lepoši od divjega petelina. Tudi tega zalezajojo loveci z istim menom. Petelin na navadno hodijo posušati v gozd tisti, ki jim je kaj za nagradu, katero gotovo dobe od loveca, če mu sporoče, kje je ob katerem času po prvi poje. Pibeni se ga mora le tedaj, ko poje, ker drugače slabi prihajajočega loveca. Lov se navadno vrši pri hujinem skritu. Srečen in ponosen je lovec, ko nese petelina. Ruševce pa navadno zalezajojo na paši, kar tudi zateva več ali manj protkanosti od strani loveca. Ker je ne bi bilo tako, bi gotovo že nobenega ruševca in tudi petelina ne bilo niti.

Dungi lovci, posebno zajejti, so ob sedanjem času prepovedani, ko imajo zajke mladiči. V ta namen imajo lovske psi na vrati obsežne dežice, kot kitajski jetniki, da jih cvira pri hoji in jim zajei s svojimi mladiči lažje ubije.

Po naši bistrji Sori se pa sedaj drstijo podleski, po ujennih dotočkih pa rdeče pikasti postavi, katerih je po naših vodah v izobilju. Tega, mislim, mi ni treba pripovedovati, ker to mnogi veste boste samo.

Kaj pa kaj z novicami, boste gotovo upravšali, posebno tisti, ki so že vam svojci več ali manj prisali o žalostnih dogodkih ob meji pri Kopačnici, kjer je bilo to po-

mlad ustreljenih že več tihotapev, ki so poskušali svojo srečo s tem poslom.

Najprej je bil ustreljen Martin Frelih, p. d. Čavdarjev, ki je hotel odgnati kravo čez mejo. Pred 14 dnevi pa 30-letni Lovro Stanoški, p. d. Platišev iz Lovskega brda in 34-letni Matija Ramož, p. d. Anžič. Odgnati sta hotela v okvirju teme, noči pa konj čez v gospodino, da se malo okrepe. Mejo. Zalotila ju je straža in ker se na trilerativni klic: "Stoj!" nista vstavila, pačli so strelili sta oba mrtvata bležala.

Nato so krožile razne govorice po dolini in razburjale ljudstvo, kaj da govorje razne priče in očivide, ki v takih slučajih vedo načadno veliko več povestili, kot je resnica. Da bi se ljudstvo po nepotrebrem še nadalje ne razburjalo, nastopile so oblasti in razglasili, da bodo najstrožje kaznovani vsi, ki kaj raznašajo, kar ni resnico, in razburjajo ljudi po nepotrebrem. Kdor pa kaj ve, naj to naznam na pristojnih mestih.

Obvezem pa moram povedati, da je žalostno, da se to mora dogajati ravno tu ob naši meji na koncu naše doline. Vzrok za tihotapstvo se navaja, da je obmejno prebivalstvo zelo obubožano in si s tem hoče pomagati iz svojega bednego položaja.

Tudi drugod po dolini nismo na boljšem. Kaj pa če bi se poslužili tega posla vsi? Tako gojetje je graje vredno.

Ime tihotape in kontrabandar se je že bilo pozabilo v dolini, dokler nam ni bila meja postavljena tu pred nos, in s tem se je zopet to oživel.

Spomijnamo se še, kaj vse so pravili starci ljudje o kontrabandarjih, ki so nosili blago iz Trsta. Tudi sedaj niso bili tihotapei dobro zapisani pri ljudih, pa tudi finančarji ne. Tedaj so jih "iblajtarji" lovili najprej na Občinah, kjer so jih večkrat pognali v beg, zdaj ti, drugič tihotapei, kasneje so se straže pomaknile v notranjost dežele sem do nas. Slišali smo o spopadih v Žirovskem vrhu, na Logu in dalej proti Loki. Večkrat so moralni tihotapei svoje tovore pustiti in se sustitiv v beg, če so pa bili v premoci, so si po znali zopet vse osvojiti. Sreča je bila, da tedanje puške niso dajale nosile kot za lučaj kamna in so bile samo na en strel. Na več ni bili mislili, ker drugače bi bila puška kmalu v posesti tihotape. Kljub temu je pa marsik tihotapec mrežev obležal, kar se je zgodilo le, če so jih iznenadili, je zasede. Danes na kak niti najmanjši odpor od strani tihotapev niti ni misliti, in vsak lahko ve, da tvegajo svojo kožo, če se hoče podati onstran meje po prepovedanih potih, posebno po noči.

Toliko o tem. Pa naj bo že kakor hoče, ko bi bili omenjeni u sodne moči doma ostali, bi gotovo ne bilo tako z njimi in bi se bili z nimi vred veselili lepe pomlad. *

Pred par tedni je umrl Predmostom znari Podbregar, Groga Čadež, v starosti blizu 80 let. Mož je delal in varčeval ter pri tem skromno živel s svojo Mico, ki ga je tudi že zapuštila pred par leti in stih, v čemer ljudje vidijo skoraj

si z "zrno do zrna" zgradil dom "pod bregom". Tudi jaz sem obratil starega moža. Njemu sem mogel pototiziti težave, ki tlačijo "ta bogate".

Predzadnjo nedeljo je šel k manši, kot po navadi v sv. Antonu. Janez Tavčar, p. d. Mežnarjev z Gore, ker je od Čabruč do sv. Antona in nazaj dolga pot, stopil je z uglem doličnega zavoda, kakor tudi za državno mejo, ker s tem še nadalje rasto nezaupanje v denarnih zavodih in v denar. Če je že koncu potreba dati iz roki knjižice, naj jo nesse v zastavljalnico (ki se naj osnujejo z drž. denarjem v ta namen) in daka se mu bo vsota, ki jo potrebuje. Ko jo bo vrnil, dobil bo svojo knjižico nazaj in bo še njegova, kot je sukuja ali priznan, ki ga je zastavil. Na sedanji način je pa le skubenje revnega ljudstva, ki je zašlo v potrebo, da svoje prihranke na tak kriščen način iz rok. Tega niti omenili niso!

V "Slovenec" vidiš danes oglas: Vloga hramnic in posojilnic v Cirkoveah pri Ptaju na 65.000, 5000 in 4000 Din prodam za 65%. D. Oder, Zagreb. — To je vloge oz. knjižice so prisile v roke zagrebškega lastnika. Po kakli ceni jih je on kupil, to je nam uganimo, da more še pri 65% imeti več ali manj dobici. Ali ni to krivično? In to se vidi, a vendar se nihče ne game, da bi se to preposedalo.

Nadalje sem jim priporočil tudi moj način "razdelilitev kmetov". Pisal sem jim, naj se razdeli vsi, in to naj se naloži na davke kot druge naklade, tako da bomo nosili to breme vsi brez razlike, veliki in mali, režezi in bogataši. Tem seveda niso zadovoljni, ampak si mislijo, kmet in upnik naj se pobota za dolgove same, drugi bi pa imeli korist od tega.

Omenjam sem tudi zapite militarje, katerih letaš toliko zapijojo, kolikor je dolgov. Pri pijači naj bi vsako leto nekoliko prihranili, pa bi se tudi dolgovi v dvanajstih letih lahko plačali.

*

Kaj pa z denarjem, ali ga kaj imate oziroma dobite? — bo ste hoteli vedeti.

Prav malo ali skoro nič. Od leta do leta se je ta stvar toliko poslabšala, da že resno premisljujemo, kaj bo.

Če grež v hramnico ali drugam, kjer imaš spražljeno, se ti zaničljivo posmehujejo. Najraje bi videli, da bi nam niti vrat ne bilo treba odpirati.

"Prosveta" z dne 28. marca komentira vstop ljubljanskega "Jutra", ki poroča o milijardah, katero so izseljenici poslali ali prisneli v domovino ter jo s tem podprli, da je danes to, kar je v gospodarskem oziru.

Pravi, da so izseljeni "senkani" Jugoslaviji trikrat več zlata kot ga je dobila s svojimi posoji. No, po našem mnenju ni bilo vse "senkano". "Prosveta" blj morala reči: — Nobenega centa se ne bo več tja poslalo, dokler ne dobi naši izseljenici (med njimi je dosti članov SNPJ) iz denarnih zavodov ali bank svojega denarja, če ga potrebujejo.

Tega bi ne bilo treba dvakrat ali trikrat zapisati, pa bi bilo vse drugače. Sem namreč še vedno prihajajoč smrtni umrlični članovi raznih jedrosti.

Tukaj se ustanavljajo razne "zaščite", ki zbirajo denar, toda njih uspeh je le ta, da je naš dežel se bolj "zaščiten".

Pred kratkim je umrl posestnik Kreol v Lajšah, nedaleč od nas. Ko se mu je zdalelo, da se mu bliža zadnja ura, je hotel urediti z dožniki zaradi dolgov. Poklicnik jih je k sebi. Nekateri so prišli v hišo, nekateri so pa kar pri pragu obstali. Vsi so godnjali, kako si upa-

kaj o dogovih govoriti ali ukrepati, češ da je sedaj "zaščita". V zahvalo za dobroto so ga ozmerili, in mož je še tistega večera umrl.

Amerikanec Jože v Poljanah je bil razposodil dosti denarja. Ko jih je pobarał, kako bo z obrestmi in kapitalom, so ga nahrulili reči: — Ali ste Amerikanec res takli osli, da verjamete, da boste še kaj nazaj dobili?

Neki drugi dolžnik je pa reklo, da bo vsakega s sekiro razsekal, kdor ga bo terjal za denar.

Vidite, tako se utruju zaupanje v dolžnike in tako se odstranjuje kriza nezaupanja. Kako dolgo bo še tako, ne more nihče reči. Pravijo, da se bo obrnilo, ko bodo ljudje dali od sebe zadnje, kar še nima. Kako se bo obrnilo, pa tudi nihče ne ve.

Nasi denarni zavodi imajo še vedno odprtia vrata za nove vloge, katere bodo obrestovali po 3% in bodo baje vsak čas "razpoložljive".

To so obetali mnogokrat tekmo v krizi in tudi datum se menjajo. Na ta način se jim je posrečilo, da so izvlečki iz ljudi velike množine denarja, in je danes res čudno, če ima kdo še kakšen denar, da bi ne bil v hramnici. Ako jih primeš za besedo, pravijo, da so to storili (lagali) le za obči dobrobit in za ublaževanje križe, posamežkanja, ker so vedeli, da je pri ljudeh še denar.

Ka hoče? Prej so pri obrestih 4% ali 5% denarni zavodi sami plačevali "rentni davek" in to so imeli v oglasih vedno na prvem mestu. Danes je to izginilo brez obvestila. Tozadnje davke bodo plačevali vlagatelji sami, pa ne od 3% obresti, pač pa najbrž od 6%.

Nazajmaj se kriza pri nas še presneto malo pozna. Pozna se le pri tistih, ki misljijo nanjo. Ženske hodijo semintja kot pariške gospone nosijo čevlje iz kačjega usnja, okoli vrata kosmatino razne zverjadi in si dajo vstavljanje zlate zoljet.

v Peruju. Čudno, tudi tu je močna ječa odkrila kljuc bakterij, ki živijo najmanj tisočletje.

Učenci Američani je šel še dalje in začel grebti globoko v zemljo. To, kar je našel Lieske v nemških rudnikih, je našel tudi njegov tovarniški učenjak v California. Odškrije klice bakterij, ki so nekoliko drugače kakor klice, ki jih poznamo danes, in sicer v zraku, vodni v povsem zaprtih prostorih. Bogat je.

Sedaj se bliža tisti čas. Iz vseh hiš se sicer še ne hodijo gospodje, toda do tega ne več daje.

Pozdrav vsem rojakinom v Združenih državah, posebno pa Poljanecem.

J. B.

KLICE, KI ŽIVE TISOČLETJA

Kaj vse je moral pretrpeti pariski profesor Gallipe, ko se je upal priti na dan s trditvijo, da je odkril v zavirkah papirusa, ki so ležali tisočletja v faraonskih grobovih, še žive klice bakterij. Morda ga tedaj v Parizu nihče ni smatral za resnega človeka! Kako naj bi te klice še živele v prostorni, ki je bil popolnoma odrezan od zraka in vode tisočletja, to je od časa Ramzesa do danes. Vsi so si bili noreca iz njega. Danes že drugače mislijo o odkritju prof. Gallipea.

Že leta 1929 je nemški profesor dr. R. Lieske v Muzeju v Poruru našel v nekem rudniku kos premoga, ki je odkril prav tako klice bakterij. Premog je lehal 150 metrov pod zemljijo. Tudi tu sem ni bilo ne zraka ne vode, in dobiti se klice še živele. Ali ni bil pogled na ta kos premoga s klicami pogled na pravno revolucijo o pojmovanju življenja najmanjših bitij, vzklikal Dežiderij Papp! Eno leto po tej ugotovitvi je avtor izdal poseben knjigo, v kateri je ta vztajnost poznal.

Prav ta okolnost, da profesor Lipman ni vedel za Lieskeje, se toliko bolj potrdjuje mnenje, da smo res pred senzaciočnimi odkritji v biološkem raziskovanju. Profesor C. B. Lipman je prišel do svojih zaključkov po sistematičnem in vztrajnem raziskovanju. Lipman je najprej preiskoval zemljijo. Preiskal je bakterije, ki so bile 25 in celo 60 let zakopane v stekleničah pod zemljijo, in ugotovil, da še vedno vsebujejo življenje možne klice. Nato se je lotil raziskovanja opeke, napravljene iz livoje, s katero so bila zgrajena po 200 let starca poselja. Tudi tu je z mikroskopom ugotovil, da žive v opeki bakterije, ki se še vedno lahko razmnožuje. Končno se je lotil raziskovanja stavbnega materiala, iz katerega so bile zgrajene piramide še v času pred pravljencem Inkason.

Prav ta okolnost, da profesor Lipman ni vedel za Lieskeje, se toliko bolj potrdjuje mnenje, da smo res pred senzaciočnimi odkritji v biološkem raziskovanju. Profesor C. B. Lipman je prišel do svojih zaključkov po sistematičnem in vztrajnem raziskovanju. Lipman je najprej preiskoval zemljijo. Preiskal je bakterije, ki so bile 25 in celo 60 let zakopane v stekleničah pod zemljijo, in ugotovil, da še vedno vsebujejo življenje možne klice. Nato se je lotil raziskovanja opeke, napravljene iz livoje, s katero so bila zgrajena po 200 let starca poselja. Tudi tu je z mikroskopom ugotovil, da žive v opeki bakterije, ki se še vedno lahko razmnožuje. Končno se je lotil raziskovanja stavbnega materiala, iz katerega so bile zgrajene piramide še v času pred pravljencem Inkason.

AMERIŠKI DIJAKI ODVEDENI NA KTJSKEM

Peiping, Kitajska, 23. maja. — Kitajski banditi so danes odvedli tri ameriške študente, ki so se vozili v avtomobilu Standard Oil Company. Zanje bodo najbrž zahtevali bogato odkupino.

POŽAR POVZROČIL ZA POL MILIJONA DOLARJEV ŠKODE

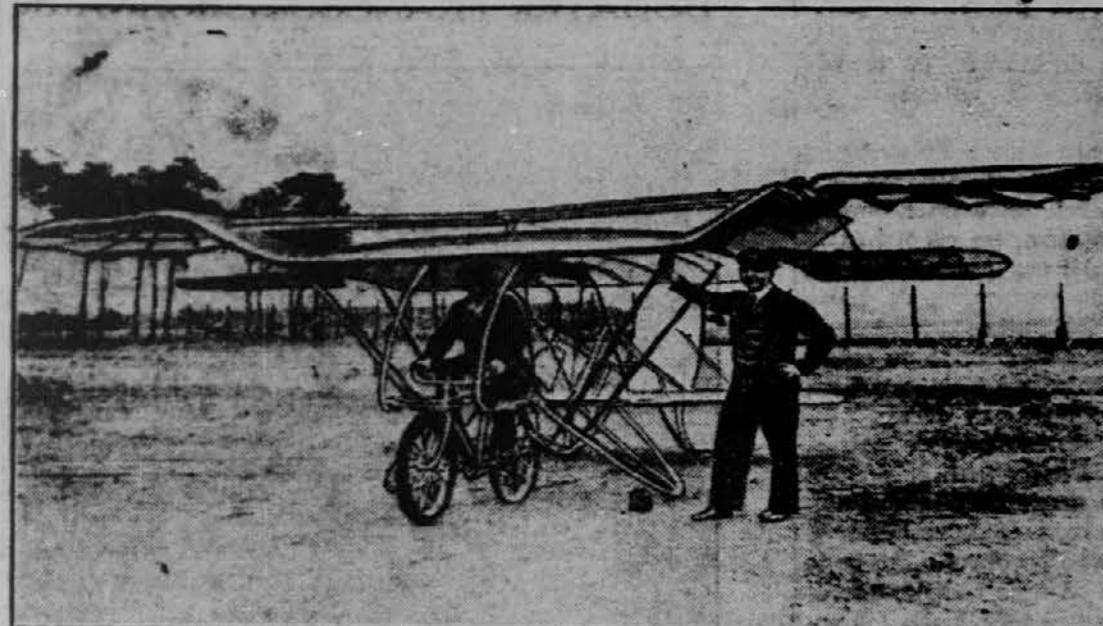

Pred kratkim je izbruhnil požar v veliki tovarni za plutovinu v Lyndhurst, N. J. Zgorela so štiri velika skladišča. Povzročena škoda znaša pol milijona dolarjev.

NAJNOVEJŠE LETALO

NENAVADNO LETALO PRED POLETOM

Letalo, sestojajočo iz bicikla in kril, je iznašel neki poliest. Baje se more dvigniti v zrak in leteti na krajše razdalje.

SMRTONOSNI PIK ČEBELE

Da bi čebelini pik povzročil smrt, kačji in Skorpionov strup. Sam na je pač zelo redok primer, vsekako sebi je bakterij brez sekrecije, tako pa je mogoč, kakor nam kaže zgodba nekoga 40 letnega delavca, ki je te dni v Nemčiji pri delu p. žila drugače nedolžno žuželko. Pičila ga je v vrat, in sicer samo v kožo; po piku se ni na zunaj povjavila niti najmanjša oteklica.

SIBIRSKI MAMUTI

Angleški raziskovalce II. A. Bryden priči, da je izredno zanimivo pod kemo je bil mož še na poseben način občutljiv za čebelini strup.

ANGLEŠKA EKSPEDICIJA V ANTARKTIDO

Letos jeseni kreće angleška ekspedicija v Antarktido, da končno počasni sporno vprašanje, ali je v južnem polarnem pasu ena celina ali dve. Ekspedicija bo ostala v kraljestvu večnega ledu približno tri leta in ujemna glavnega naloge bo preiskati obalo v dolžino 1500 km med Luitpoldovo in Charcotovo zunanjim. Ekspedicijo bo vodil polarni škof v zemljišču J. Rymill, udeleži se je pa 14 članov. Krajne, kamor je namenjena ekspedicija, je sicer prelet leta 1929 sir Hubert Wilkins, toda videl je le njih neznaten del južno od Gra-

Ti mogični mamutovi okli, ki so jih našli v najsevernejših krajih azijske Rusije, so ležali dolga stoletja takoreč v ledeni. Kako so ti egiptani, kosmati senci z močno zakriviljenimi okli končno izumrla, je še vedno zagotovila Bassetti Digby, ki je prepotoval severo-vzhodno Sibirijo ter napisal znamenito knjigo o mamutih in lovu na njem, da gre pri mamutih, ki jih odkopavajo v Sibiriji, za mamute, ki so padli v razpoke v ledu in tam zamrznila. Toda kako so se mogle te ogromne 3,5—4 m visoke živali preživljati v krajih večnega snega in ledu in kako je mogoče, da jih v severozahodni Sibiriji toliko izkopavajo? Da so bili mamuti dobro zavarovani proti silnemu mrazu, vidimo iz tega, da so bili pokriti z dolgo, temno dlasko, pod katero je bil avgusta plasti volne, debela 20 do 30 cm.

Cebelini strup utegne kdaj povzročiti veliko škodo, a po drugi strani ga moderna medicina uporablja tudi človeku v prid. Že leta 1888. je zdravnik dr. Filip Degē v Mariboru objavil razpravo, ki je združila v zdravniških krogih ogromno zanimanje, ker je pokazala, da vplivajo čebelini piki ugodno na revmatizem. Danes se uporablja v ta namen injekcije čebeljnega strupa, ki je soroden rastlinskemu strupom in učinkuje podobno kakor

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vsled naše dolgotrajanosti skupina Vam zamoremo dati najboljša pojavljena v tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

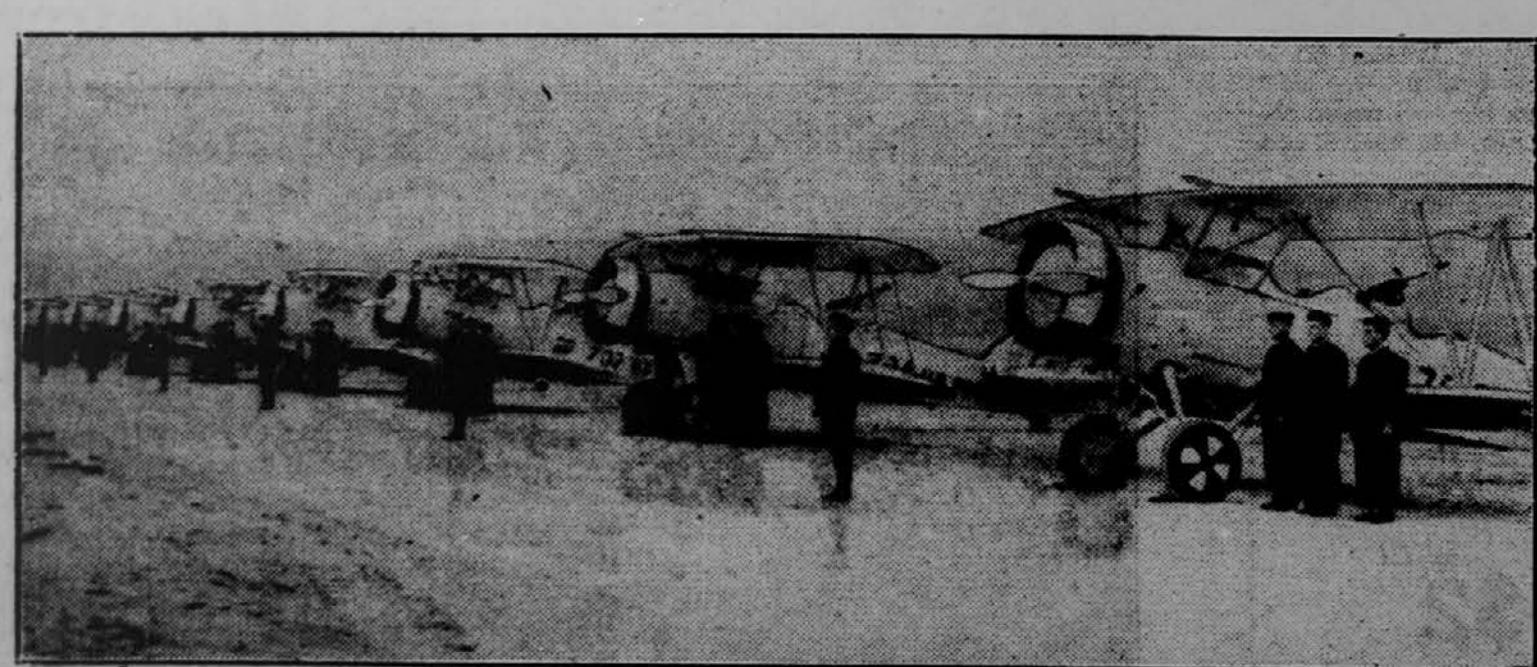
Mi preskrbimo vse, bodoši prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroške.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobri iz Washingtona povratna dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zanotavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

PRED ODLETOM NA DOLGO RAZDALJO

Pred odletom je divindvajset omčarskih vojnih letal vprizorilo skupni polet iz Guantane v Virginiji, da se pridruži ameriški mornarici, ki se je nahajala na manevrih v Karibskem zalivu. Slika je bila izveta pred poletom, ki je znašal pet tisoč milij.

hamove zemlje, ki jo je nazval Hearst Island.

Angleška ekspedicija naj bi ugotovila, ali so v južnem pasu med seboj vezani deli zemlje, kajti s tem bi bilo dokazano, da je okrog južnega tečaja ena sama velika celina. Druga naloga ekspedicije je preiskati zapadno obalo Grahamove zemlje, v dolžini okrog 1000 km, poleg tega se pa pripravljajo člani na meteorološke študije in na lov na škrne morja.

Ekspedicija se napoti v Antarktido na znani ladji "Discovery II" ki bo imela na krovu letalo in v decembri pripluje v Viljeminski zaliv, od koder bo skušala prodreti do Grahamove ali Hearstove zemlje, če je ne bo oviral led. Stroški bodo znašali okrog 150.000 funkov sterlingov in angleška vlada bo prispevala dve tretjini.

BROM PRIDOBIVAJO IZ MORJA

vzhodne Sibirije že davno veda, da so zlasti okli zamrznjenih mamutov dragoceni in zato jih z vso vmeno iščejo. Na peščeni obali Novosibirskih otokov so odkopali že mnogo orjaških oklev. Mamutova slonova kost bo na svetovnem trgu še dolgo potem, ko hosta afriški in indijski slon izumrla.

Pred kratkim se je vršila v Berlinu premijera novega tehničnega filma Ufe, "Zlatu", mu je naslov. S pomočjo ogromnih napotnosti električnega toka, menda sedmih milijonov voltov, poskušajo v filmu iz navadnega svinca pridobivati zlato in s tem osrečiti človeštvo. Danes pa že poročajo tudi v Ameriki, da se je trem angleškim inženirjem, Thomasom Middleleyom, podpredsednikom Ethyl Corporation, Midlandu H. Downu in Leroy E. Etewardu, kemiku Down Company, posrečilo na podlagi novih poskusov pridobivati navadno zlato celo iz morske vode. Omenjeni so ustvarili pred leti v krajju North Carolina, to je v bližini mesta Milnsington, kemično tovarno za dobavo elementa bromia iz morja ter izračunal, da pa v vsem oceanu zlata v skupni vrednosti treh kvadrilijonov dolarjev.

Na leto daje tovarna za milijon dolarjev bromia, poleg tega pa šteče skozi tovarno v vodi raztopljenega zlata dnevno za podlrg 10 kilogram, 3 kilogrami srebra, nekaj živega srebra in več drugih elementov. Na milijon enot morske vode pride 67 enot bromia, to-

da žele na milijardo enot samo 24 enot zlata. Potem takem je to rejt imožina izbora v oceanu 30 tisočkatrtečja, kakor imožina preden bo mogoče pridobivati zlata. Če računamo, da je v eni kubični milji zlata za 10 milijonov papirnatih dolarjev, in da je v sedmih oceanih naše zemlje nekaj

drago kovino iz morske vode. Seveda bo v tem primeru zlato mnogo cenejše.

Naj vsak nači pa zadeva ni tako preprosta. Še marsikatero tehnično težavo bo treba premostiti, preden bo mogoče pridobivati drago kovino iz morske vode. Seveda bo v tem primeru zlato mnogo cenejše.

Naročite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik Združenih držav.

VES RAZRED JETIČEN

Iz Holandskega poročajo, da so zdravniki v preiskavi ugotovili, da je bilo v nekem razredu v Emercompuscu izmed 50 učencev 40 jetičnikov. Zdravniki domnevajo, da gre za okuženje. Proti koncu latenskega leta so sprejeli v razred dečka, ki je bolhal za odprtjetiko. Otroki bodo morali edaj zdraviti posebej.

Povesti in Romani:

Agitator (Kersnik) broj.	30	Lucifer 1.—	Student naj bo, V. zv. 33
Andrej Hofer 56	56	Marjetica 50	Svetla Notburga 35
Boneka vedečevalka 35	35	Materina žrtv 50	Spisje, male povesti 35
Belgrajski biser 35	35	Moje življenje 75	Stezosledec 30
Bell mecesen 40	40	Mali Lord 30	Sopeči Samofarke 25
Bele noči, mali Junak 60	60	Milionar brez denarja 75	Svetla noč 30
Božične darovi 35	35	Maron, krščanski deček iz Libanonsa 25	Svetlobe in scene 120
Božja pot na Bledu 20	20	Božja pot na Smarni gori 20	Slike (Meško) 60
Božja pot na Smarni gori 20	20	Mladih zanokerjev lastni životopis 75	Spake, humoreska, trda ves 90
Cankar:			
Grešnik Lenard, broj.	70	Mlinarjev Janez 50	SHAKESPEAREVA DELA:
Mimo življenja 20	20	Musolino 40	Machinet, trdo vez 90
Moje življenje 75	75	Mrvič Gostje 35	broširano 70
Romantične duše 60	60	Mali Kláteč 70	Othello 70
Balkansko-Turška vojska 80	80	Mesija 50	Sen Kresne noči 70
Balkanska vojska, s slikami 25	25	Malenkosti (Ivan Albrecht) 25	Slovenski pisatelji II. zv.:
Boj in zraka, povesti 20	20	Mladim srečem. Zbirka povesti za slovenska mladino 25	Potresna povest. Moravske slike, Vejvodja Pero i Perica, Crnice 25
Blagajna Velikega vojvode 60	60	Moje 150	Tigrovi zobje 1.—
Burska vojska 40	40	Na različnih potih 40	Tik, za srudo 70
Beatin dnevnik 60	60	Notarjev nos, humoreska 35	Tatič, (Berk), trd. vez 75
Carovnica 25	25	Narod, ki izmirja 40	Fri indijske povesti 30
Cvetina, Borograjska 45	45	Naka vas, II. del, 9 povesti 90	Tunel, soč, roman 120
Cvetke 25	25	Nova Erotika, trdo vez 70	Trenutki oddiba 50
Čebelica 25	25	Naša leta, trda vez 70	Turki pred Dunajem 30
Critic iz življenja na kmetih 35	35	broširana 50	Tri legende o razpelju, trd. vez 65
Drobic, iz razne povesti —		Na Indijskih otokih 50	Tisoč in ena noč (Rape):
Spisal Milčinski 60	60	Naši ljudje 40	I. zvezek 120
Delček Eliza 40	40	Nekaj iz ruske zgodovine 35	II. zvezek 140
Dalmatinske povesti 35	35	Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojni pohodov blvščega slovenskega polka 150	III. zvezek 150
Delga roka 50	50	Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka 25	3 KNJIGE SKUPAJ 373
De Ohrida in Bitolja 70	70	Omraj pragozda 80	Tisoč in ena noč (Rape):
Doli z orojem 50	50	Odkritje Amerike, trdo vezano 60	I. zvezek 120
Dve slike: — Njiva; Starca (Meško) 60	60	mehko vezava 50	II. zvezek 140
Devico Orlovska 50	50	Prapredanove zgodbe 35	III. zvezek 150
Duhovni boj 50	50	Pasti in zanki 25	OBA SKUPAJ 60
Dedek je pravil; Marinka in Skrateljci 40	40	Pater Kajetan 1.—	Veliki inkvizitor 1.—
Elizabeth 35	35	Pingvinaki otok 60	Vera (Waldova), broš. 35
Fabijala ali cekev in Katakombari 45	45	Povest o sedmih obešenih 50	Vojska na Balkanu, s slikami 25
Fran Baron Trent 35	35	Pravica kladiva 50	Vrinar, (Rabindranath Tagore), trdo vezano 73
Filozofska zgodba 60	60	Pabirki in Roža (Albrecht) 25	broširano 60
Fra Diavolo 50	50	Pariški zlatar 35	Voli spokorniki in druge povesti: 1.—trd. vezano 123
Gospodarica sveta 40	40	Prihajač, povest 60	Vojni, mir ali poganstvo, 1. zv. 33
Gostilne v starri Ljubljani 60	60	'Ožigale 25	V pustiv je bla, III. zv. 33
Grška Mytologija 1.—	1.—	Povest, pesem v proz (Baudelaire) 1.—trd. vezano 1.—	Valentin Vodnik izbrani spisi 30
Gusarji 75	75	Pravljica 50	Vodnikova praktika I. 1927 58
Gusar v obiskih 80	80	Priprave in drugi svetniki v gramofonu 25	Vodnikova praktika I. 1928 58
Hadi Murat (Tolstoj) 40	40	Prigode čebelice Male, trda vez 1.—	Vodniki v prepriagi 60
Hektorjev meč 50	50	Pričice solinke, trda vez 75	Zmisljen smrti 60
Hedvika 40	40	Popotniki 60	Zadnje dnevi nesrečnega kralja 60
Hudi časi, Blage dušo, veseloigrar 75	75	Povest, pesem v proz (Baudelaire) 1.—trd. vezano 1.—	Zadnja kmečka vojska 75
Helema (Kmetova) 40	40	Pravljice in pričevanja (Kočutnik) 1.—	Zadnja pravda, vez 70
Hudo Bredino (II. zv.) 35	35	1. zvezek 40	Zmaj iz Bosne 70
Humerska, Groteske in Satire, vezano 80	80	2. zvezek 40	Ziviljenje slov. trpinja, izbrani spisi Alešovec, 3. zv. skupaj 150
Plat zvona 60	60	Prigode čebelice Male, trda vez 1.—	Zlatekopi 20
Pri striču 60	60	Pričice solinke, trda vez 75	Zemini naše Koprnele 45
Prst božij 30	30	Priskljudnik, 25	Zmotne in konci gd. Pavle 45
Patria, povest iz irske junajske dobe 30	30	Prisega Huronškega glavarja 30	Zbirka narodnih pričevlek:
Po gorah in dolinah 60	6		

MARIJA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIMEDIL: I. H.

41

Počasi se vzvratna in truden nasmeji obkroži njeni ustnice, ki so bile sicer malo prevelike, vendar pa lepo oblikovane.

Svoje karte ste dobro zmešali in ste ravno o tem govorili, kar mora sedaj vplivati na mene. Toda nekaj ste vendarle še pozabili omeniti, kar bi bilo pri meni v naši prid, ako bi se morala Dewallu enkrat za vsej odgovredati.

Vedno bolj je estajala zanj zaniniva.

— In kaj je to?

— Da sva oba zavezniki v takojimenovanem zločinu — oba sva skupaj zagrebla preverja, in to sva napravila oba, da bi si pridobilis življa, ki nas je bil ljub. Vas je ta človek že zavrnil v veste, da ste izgubili svojo igro. Tudi jaz ga brem izgubila, ako mi do tega ne pomagajo moja zadnja igra.

Nehote pomaknila Wendler svoj stol bližje k njej.

— Veseli me, da smatrate to kot nekako vez med nama in sem ponosen na to, da sem vaš zavetnik. Sedaj bom po potrebiščju čakal, da boste izigrali svoj trumf. Pokazati vam hočem, da imam z vami poštene namene — kajti trebam mi je le, da vam skazim zadnjo igro. Mariji povedati, kakšno krivico sva ji storila. Nato ho Dewallu vse pojasnila in oha, ki sva ju tako premesteno razložila, si bosta zopet gomilni padla v objem. Toda pustim vas, da napravite zadnji poizkus: čakal bom, da se prostovoljno vrnete k meni. Najbrže se bosta Dewall in Marija še nekaj časa izogibala; Dewall zato, ker je smatra za nezvesto. Marija pa, ker že smatra za greh, ker je izgubila njegov prstan. Da ji je bil vzet, tega niti ne sluti. In tako bosta še dolgo hodila v tem nesporazumu, da boste imeli še dovolj časa, da poskusite svojo zadnjo igro. Torej, tukaj moja roka — razpolagajte z menoj, kakorkoli pride. Sreč mi se ne bo počelo, ako si še vendarle pridobite Dewalla, toda — popolnoma in pri polni zavesti se bom čutil srečnega, zato izgubite to igro in boste hoteli počati moja žena.

Miss Grace zopet dolgo gleda močne pred se. In čez njo se raztegne občutek, ki je bil podoben domotožju, domotožju po človeku, ki je bil njen, ki jo je potegnil iz te strašne praznote. Kdo bo ta mož? Henrik Dewall mož, v katerem je videla svoj ideal — ali Kurt Wendler, ki je govoril njenemu razumu? Prvi ji bo vedno stavil moralne zahteve, katerih ne bo mogla v tudi ne hotela izpolniti; drugi bi jo razumeval, z njim sicer ne bi bila na višku srce, kakoršno si je domiljevala z Dewallom, toda vseeno bi to bilo mirno potovanje na široki cesti.

Miss Grace globoko vdihne. Nato pa pravi premisljeno:

— Vse bom še premisila, kar ste mi rekli, in marsikaj mi je ugajalo ter sem vas danes spoznala z druge strani kot pa do sedaj. Moj ideal sicer niste — toda — sedaj tudi izpravidom, da tudi v meni ne bi mogel nikdo najti svojega ideala. Dovolite mi nekaj časa. Ako sem premagana — potem — se mogoče rešim s pomočjo drugačnega, ki mi bo ponudil prostor poleg sebe. Prosim, da sedaj odide: vse to mora sedaj v meni izveneti.

Miss Grace še ponudil roko. Wendler jo pritisne na svoje ustnice ter jo pri tem pogleda resnejše in pomembnejše, kot kdaj po prej. Vedel je, da je ravno sedaj imel prilnost, ki mu bo Miss Vautham prinesla bližje. Danes mu je ugajala mnogo bolj kakor kdaj prej ter je imel resno poželjanje po njej, in ne samo zaradi njenega bogastva.

Ko Wendler odide, se Miss Vautham vrže na divan in si z rokami zakrije obraz. Za Dewalla še ni izgubila vsega upanja, — toda vodeč je sas, da ne bo sama, ako jo zavrže.

In tako še leži, ko se Mrs. Elmer vrne in proti svojemu pričakovanju ujeti svojo gospodarico mimočno kot v zadnjem času.

Vsek dan pošteje Wendler dvetice, ne da bi pridal kako besedo.

Razpoloženje Miss Vauthamove se sicer pridobije dini mnogokrat prenesti, toda z vsakim dnem je bila bolj mirna. Samo se je slišala k njej in hotelu je samo sebe prepričati, da bo samo na ta način še mogoče dosegla svoj cilj.

Dewall in dr. Buchwald sta po več dnevih napornega dela izgotovila ose, kar je zaostalo. Dewall je bil popolnoma premeščen v urad dr. Buchwalta, kar je bilo obema zelo ljubo, ker sta na Japonskem tako složno skupaj delata. Ko je bilo sedaj zopet vse v najlepšem tihu, pravi dr. Buchwald, ko sta bila oba na potu proti domu:

— Ali me ne bi hoteli spremesti domov ter u mojo hčerjo in z mnenjo večerjati? Toda pri tem ne smete misliti na kako posebno večerjo, kajti moja hči ne ve, ne, kako pripeljem kakršnega gosta, toda bo po naši skromnosti za vse dovolj.

Dewall bi načrtao odklonil, toda pravi si, za vedno se Marija ne bo mogel izogibati in slednjem mora biti obojestransko razmerje pojasnjeno.

Mogoče mu bo sama povedala, da se bo v bližnji bodočnosti zaročila z Wendlerjem. Potem bo sas enkrat vse končano. In zato reče:

— Toda ne vem, zato ne bi bil v svoji delavnici obliki vaši hčeri nadležen.

— Gledate tega ne imate nikakih skrb. Moja hči je pametna in ve, da prideza z dela. Saj to je samo travaden obisk in se boste tudi zavabili ko se bomo razgovarjali, kako smo potovali vsak za sebe. Že davno bi vas bil red k nam povabil, ako ne bi vedel, da imate mnogo napornega dela.

— Potem, sas, sprejemem vaše prijazno povabilo.

— To me bo zelo veselilo in mojo hčer tudi. Zadnje čase je tudi postala zelo tiba. Po vselem razpoloženju na Japonskem in nato na parniku je sedaj navezana skoro sama na sebe.

Skoro popolnoma sama? Te besede so se zapicile v Dewallovo misli. Ali naj to pomeni: razun, z Wendlerjem?

Toda o tem ni mogel dolgo premisljevati, kajti dr. Buchwald je zopet prišel z nekim razgovorom. Kmalu sta pred dr. Buchwaldovom stanjovanjem in ko dr. Buchwald pozvani, služkinja Mitzi odpre. Čez črno obloko je imela ogrnjeno lep bel predpasmik in na glavo že čepico.

Mitzi jima hčeri pomagati odložiti, toda dr. Buchwald ji pravi semeje:

— Semo pristite, Mitzi, bova že sama napravila. Samo povejte moji hčerji, da sem vsebil s seboj gosta. Prioravite tedaj večerjo še za enega, toda nikakih okučnosti. Za nekaj časa grova še v mojo robo.

Mitzi odide. Magična je ravno botela iti četu naproti, ko pride vstopnika in ji z roko in z izjemnehom dà znamenje.

Gospod doktor ni prišel sam, milostljivor gospica; pripelej je s seboj gosta.

(Dalje prihodnjič.)

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM
NAKRATKO NA DOPISNIKI
SPOROČE SLOVENSKE NOVI-
CE IZ NASELBINE.

— V nedeljo ob 5.20 uri zjutraj je po dolgi bolezni v mestni bolnici v Clevelandu preminula Agnes Sorc, rojena Ponikvar, v starosti 47 let. Zapušča soprogata in šest otrok. Domu je bila iz vasi Hitena, fara sv. Trojice pri Grahowem na Notranjskem, kjer pa živi s Hrvoščem, kateri je bil eden prvih v Chieagu in ki je ob času velikega požara (leta 1871) imel skoraj v bližini Halsted ulice. Počutnik ni občeval s Slovenci v sploh ga je malokdo poznal v naselbini, niti ni imel znanja slovenske. Od otrok starega Tomec živi še dr. A. M. Tomec, zdravnik in žena Jos. Vertina v Calmettu, Mich. Družina stanevale nekje v Forest Parku. Starci Tomec je bil 13 let, ko je bil Milwaukee.

— Pred nekaj dnevi je umrl v Chicago dr. Anton Tometz (Tomec), sin nekdanjega slovenskega naseljence, ki je bil eden prvih v Chieagu in ki je ob času velikega požara (leta 1871) imel skoraj v bližini Halsted ulice. Počutnik ni občeval s Slovenci v sploh ga je malokdo poznal v naselbini, niti ni imel znanja slovenske. Od otrok starega Tomec živi še dr. A. M. Tomec, zdravnik in žena Jos. Vertina v Calmettu, Mich. Družina stanevale nekje v Forest Parku. Starci Tomec je bil 13 let, ko je bil Milwaukee.

— Edison Company v So. Chicago, se je zadnje dni ponesrečil po krivali družbe pri delu. Kabel ga je udaril po levu nogi s takšno silo, da se je zlomila kost. Nahaja se v bolnišnici St. Margaret's v Hammondu, Ind. Upati pa je, da se kušlu vrne domov. Vračačar ima ženo in dva otroka.

— V Milwaukee je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na 16th Street, New York, N. Y.

— Pred nekaj dnevi je umrla Maria Kožuh, rojena Schneider, stanovanje na